

Do's and Dont's bij het inzetten van Peer Evaluation voor groepen studenten

Onder Peer Evaluation wordt verstaan: "Het geven van **procesgerichte** feedback door studenten op elkaars functioneren in een **onderwijsgelateerd samenwerkingsverband**" met als doel te **reflecteren** op het eigen en elkaars gedrag en te leren van het samenwerkingsproces.

Procesgericht: Het doel van een peer evaluation is het samenwerkingsproces te verbeteren (mid term evaluation) of na te beschouwen (end of term evaluation). Het doel van een peer evaluation is **niet** om een beoordeling tot stand te laten komen (summatief) maar mag alleen een **signaalfunctie** hebben. Aan de hand van de uitkomsten kan het samenwerkingsproces besproken worden.

Onderwijsgelateerd samenwerkingsverband: Er is sprake van een onderwijssituatie (project) waarbij in ieder geval een eindverantwoordelijk docent betrokken is, het samenwerkingsverband zich uitstrekt over een langere tijdperiode, er gewerkt dient te worden aan een gezamenlijk doel en het leren functioneren in een samenwerkingsproces onderdeel uitmaakt van de leerdoelen van het desbetreffende onderwijsonderdeel.

Het gebruik van Peer Evaluation is over het algemeen niet geschikt als instrument voor bijvoorbeeld practica, omdat het samenwerken in een vaste (project)groep aan een gezamenlijk doel over een relatief lange tijdperiode meestal geen onderdeel uitmaakt van een practicum en de studenten te weinig afhankelijk zijn van elkaar en te weinig zicht hebben op elkaars functioneren.

Reflecteren: Studenten staan stil bij en communiceren over hun eigen rol in het project, hun motivatie, verwachtingen, doelen, handelingen en effecten daarvan. Ook wisselen zij ervaringen uit ten aanzien van deze aspecten met de andere studenten in de projectgroep.

Randvoorwaarden voor het inzetten van peer evaluation (PE) methoden:

Het enthousiasme van studenten om het PE-systeem te gebruiken is cruciaal. Indien studenten het invullen van de PE niet serieus nemen, heeft het inzetten van dit instrument geen zin. In verband hiermee is het van groot belang dat goed nagedacht is over het moment van de PE in het tijdspad en de manier waarop het instrument geïntroduceerd wordt bij studenten. Het belang van samenwerken in projectgroepen en de koppeling met de latere beroepspraktijk (waarin samengewerkt dient te worden aan een gezamenlijk resultaat met uiteenlopende mensen, afkomstig uit verschillende disciplines) zijn hierbij belangrijke motivatoren.

Het is raadzaam studenten van tevoren informatie te verschaffen over samenwerkingsprocessen en groepsdynamiek (immers: bij het inzetten van PE behoort het samenwerken met elkaar tot de leerdoelen van de cursus). Samenwerken leer je weliswaar door dit "te doen", maar het reflecteren op het eigen handelen en het kunnen plaatsen van het eigen gedrag en dat van een ander in een breder kader, voegt veel toe aan de leerervaring die studenten zullen opdoen in een samenwerkingsverband. Een goede ingang voor het bespreken van verschillende groepsrollen biedt de zgn. Belbin-methode, waarbij door het invullen van een (online) test, studenten kunnen bepalen wat hun sterke kanten zijn in groepsituaties en samenwerkingsverbanden. De uitkomsten van de test kunnen besproken worden in de projectgroep waarna de projectgroepleden ieders sterke kanten kunnen proberen aan te spreken in het verdere proces. Een online Belbin-test (Nederlandstalig) is onder andere te vinden op:

www.thesis.nl/Teamrollen-van-Belbin

De ideale groepsgrootte voor een PE-groep is 6 tot 10 studenten. Wanneer er in een projectgroep minder dan 5 studenten deelnemen aan de PE, is terug te rekenen wie welke feedback heeft gegeven op het functioneren van de anderen. Dit is uitdrukkelijk niet de bedoeling. De feedback dient anoniem gegeven te kunnen worden. Gedurende een (na de evaluatie volgend) groeps gesprek kunnen zaken uitgesproken worden maar de rapportages binnen het PE-systeem

geven voor iedere individuele student alleen een groepsgemiddelde. De docent of tutor beschikt over een uitgebreidere rapportage en kan individuele opmerkingen van studenten lezen die alleen voor de docent bedoeld zijn. Een groep van meer dan 10 studenten zal vaak te groot blijken om elkaar constructieve feedback te kunnen geven op het functioneren. Studenten zijn dan niet “zichtbaar” genoeg voor elkaar om ieders functioneren goed te kunnen beoordelen.

Het is belangrijk om de PE op een aantal vaste momenten te verankeren in het project (voor de helft en aan het eind van het project bijvoorbeeld) en van tevoren te zorgen voor een gepland groepsgesprek naar aanleiding van de bevindingen zodat de bespreking ingebed is in het project. Dit gesprek wordt bij voorkeur geleid door de docent (of een speciaal daartoe aangestelde procesbegeleider). Hij/zij kan zaken bespreekbaar maken die in de PE naar voren zijn gekomen. Heel belangrijk hierbij is dat de docent geen **direct** gebruik mag maken van de informatie die hij/zij via de individuele opmerkingen van studenten heeft ontvangen (en die dus alleen voor de docent bedoeld waren). Dit gegeven doet een beroep op de ethische verantwoordelijkheid van de docent. In verband hiermee is het ook belangrijk te vermelden dat het laten begeleiden van studentgroepen door studentassistenten alleen kan plaatsvinden, wanneer er een uitgebreide instructie aan verbonden is, waar ethische kwesties aan de orde komen. Soms zullen de uitkomsten en/of individuele opmerkingen van studenten aanleiding geven tot het oproepen van een of meer studenten voor een individueel gesprek. Het kan zijn dat deze individuele gesprekken voorafgaand aan het groepsgesprek moeten plaatsvinden om optimaal gebruik te kunnen maken van de verkregen informatie. Houd hier bij de planning van de opeenvolgende activiteiten rekening mee.

PE kan functioneren als smeerolie voor het projectwerk. Een voorwaarde daarbij is echter wel dat signalen die binnen komen via PE, worden opgepakt en aangekaart in het op de PE volgende groepsgesprek. De docent heeft hierin een grote verantwoordelijkheid. Individuele opmerkingen die een signaal afgeven dat de samenwerking niet vlekkeloos verloopt, dienen op geanonimiseerde wijze ter sprake gebracht te worden. De uitkomsten van PE hebben een signaalfunctie voor de docent. Het is belangrijk excessen direct aan de orde te stellen (actie ondernemen bij signalen dat een student in geestelijke nood verkeert). Aanwijzingen hoe men de groepsdynamieken bespreekbaar kan maken, zijn onder andere te vinden in het *“Handboek Groepsdynamica”* en het recentere *“Begeleiden van groepen”* (auteur: J. Remmerswaal).

De eigen indruk van de docent van het functioneren van de projectgroepen dient vergeleken te worden met de uitkomsten van de PE. Uitkomsten van deze vergelijking kunnen een ingang zijn voor het groepsgesprek.

met dank aan:

Dr. Ir. Gillian N. Saunders-Smits
Faculty of Aerospace Engineering

Voor meer informatie over het inzetten van **Scorion**:

Didactische inbedding: Marike Weltje-Poldervaart (M.Weltje-Poldervaart@tudelft.nl)

Gebruik Scorion (peer evaluation tool): Frederiek Peterse-Lammers (F.Peterse-Lammers@tudelft.nl)

OC Focus TU Delft

December 2011

Marike Weltje

m.weltje-poldervaart@tudelft.nl